EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 24.5.2023
COM(2023) 610 final

Soovitus:

NÕUKOGU SOOVITUS,

milles käsitletakse Prantsusmaa 2023. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Prantsusmaa 2023. aasta stabiilsusprogrammi kohta

{SWD(2023) 610 final}

Soovitus:

NÕUKOGU SOOVITUS,

milles käsitletakse Prantsusmaa 2023. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Prantsusmaa 2023. aasta stabiilsusprogrammi kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta,[1] eriti selle artikli 5 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrust (EL) nr 1176/2011 makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta,[2] eriti selle artikli 6 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitust,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone,

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järeldusi,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust

ning arvestades järgmist:

(1) 19. veebruaril 2021 jõustus Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/241,[3] millega loodi taaste- ja vastupidavusrahastu. Taaste- ja vastupidavusrahastust antakse liikmesriikidele rahalist toetust reformide ja investeeringute elluviimiseks ning sellega kaasneb ELi rahastatav fiskaalne impulss. Kooskõlas Euroopa poolaasta prioriteetidega aitab see kaasa majanduslikule ja sotsiaalsele taastumisele ning kestlike reformide ja investeeringute tegemisele, et eelkõige edendada rohe- ja digipööret ning muuta liikmesriikide majandus vastupidavamaks. Samuti aitab see tugevdada riigi rahandust ning hoogustada majanduskasvu ja töökohtade loomist keskpikas ja pikas perspektiivis, parandada territoriaalset ühtekuuluvust ELis ja toetada Euroopa sotsiaalõiguste samba jätkuvat rakendamist. 30. juunil 2022 ajakohastati vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 11 lõikele 2 taaste- ja vastupidavusrahastust igale liikmesriigile eraldatavat maksimaalset rahalist toetust.

---

1 ELT L 209, 2.8.1997, lk 1.

2 ELT L 306, 23.11.2011, lk 25.

3 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. veebruari 2021. aasta määrus (EL) 2021/241, millega luuakse taaste- ja vastupidavusrahastu (ELT L 57, 18.2.2021, lk 17).

(2) 22. novembril 2022 võttis komisjon vastu 2023. aasta kestliku majanduskasvu analüüsi,[4] mis tähistas majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta (2023) algust. 23. märtsil 2023 kiitis Euroopa Ülemkogu analüüsi prioriteedid konkurentsivõimelise kestlikkuse nelja mõõtme raames heaks. 22. novembril 2022 võttis komisjon määruse (EL) nr 1176/2011 alusel vastu ka 2023. aasta häiremehhanismi aruande, milles nimetati Prantsusmaad ühe liikmesriigina, keda võib mõjutada tasakaalustamatus või kelle puhul on oht, et teda võib mõjutada tasakaalustamatus, ja kelle olukorda tuleb põhjalikult analüüsida. Samal kuupäeval võttis komisjon vastu arvamuse Prantsusmaa 2023. aasta eelarvekava kohta. Komisjon võttis vastu ka soovituse euroala majanduspoliitikat käsitleva nõukogu soovituse kohta, mille nõukogu võttis vastu 16. mail 2023, ning ettepaneku 2023. aasta ühise tööhõivearuande kohta, milles analüüsitakse tööhõivesuuniste ja Euroopa sotsiaalõiguste samba põhimõtete rakendamist ning mille nõukogu võttis vastu 13. märtsil 2023.

(3) Kuigi ELi riikide majandus on olnud märkimisväärselt vastupidav, mõjub geopoliitiline kontekst neile jätkuvalt negatiivselt. Kuna EL toetab kindlalt Ukrainat, keskendutakse ELi majandus- ja sotsiaalpoliitika tegevuskavas sellele, et vähendada lühiajalises perspektiivis energiašokkide negatiivset mõju haavatavatele kodumajapidamistele ja ettevõtetele ning jätkata jõupingutusi, et viia ellu rohe- ja digipööre, toetada kestlikku ja kaasavat majanduskasvu, tagada makromajanduslik stabiilsus ja suurendada vastupidavust keskpikas perspektiivis. Samuti keskendutakse jõuliselt ELi konkurentsivõime ja tootlikkuse suurendamisele.

(4) 1. veebruaril 2023 avaldas komisjon teatise „Rohelise kokkuleppe tööstuskava kliimaneutraalsuse ajastuks“,[5] et edendada ELi nullnetotööstuse konkurentsivõimet ja toetada kiiret üleminekut kliimaneutraalsusele. Kava täiendab Euroopa rohelise kokkuleppe ja kava „REPowerEU“ raames tehtavaid jõupingutusi. Sellega tahetakse luua keskkond, mis aitaks paremini suurendada ELi suutlikkust töötada välja nullnetotehnoloogiaid ja toota tooteid, mida on vaja ELi ambitsioonikate kliimaeesmärkide saavutamiseks, samuti tagada juurdepääs asjakohastele kriitilise tähtsusega toorainetele, sealhulgas mitmekesistades hankimist, kasutades parimal viisil liikmesriikide maavarasid ja maksimeerides toorainete ringlussevõttu. Kava aluseks on neli sammast: prognoositav ja lihtsam õigusraamistik, kiirem juurdepääs rahastusele, oskuste edendamine ning avatud kaubandus tarneahelate vastupidavuse tagamiseks. Komisjon avaldas 16. märtsil 2023 ka teatise „ELi pikaajaline konkurentsivõime: pilk 2030. aasta järgsesse aega“,[6] milles on esitatud üheksa üksteist tugevdavat tegurit koos eesmärgiga välja kujundada majanduskasvu soodustav õigusraamistik. Teatises seatakse poliitilised prioriteedid, mille eesmärk on aktiivselt tagada struktuursed parandused, sihipärased investeeringud ja reguleerivad meetmed ELi ja selle liikmesriikide pikaajalise konkurentsivõime edendamiseks. Allpool esitatud soovitused aitavad neid prioriteete ellu viia.

(5) 2023. aastal jätkab majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta arenemist kooskõlas taaste- ja vastupidavusrahastu rakendamisega. Taaste- ja vastupidavuskavade täielik rakendamine on jätkuvalt oluline Euroopa poolaasta poliitiliste prioriteetide elluviimiseks, kuna kavades käsitletakse kõiki viimastel aastatel esitatud asjakohaseid riigipõhiseid soovitusi või märkimisväärset osa neist.

4 COM(2022) 780 final.
5 COM(2023) 62 final.
6 COM(2023) 168 final.

2019., 2020. ja 2022. aasta riigipõhised soovitused on jätkuvalt sama asjakohased ka taaste- ja vastupidavuskavade puhul, mida on läbi vaadatud, ajakohastatud või muudetud vastavalt määruse (EL) 2021/241 artiklitele 14, 18 ja 21.

(6) 27. veebruaril 2023 vastu võetud REPowerEU määruse[7] eesmärk on kiiresti kaotada ELi sõltuvus Venemaa fossiilkütuste impordist. See aitab tugevdada energiajulgeolekut ja mitmekesistada liidu energiavarustust ning edendada samal ajal taastuvate energiaallikate kasutuselevõttu, energiasalvestusvõimsust ja energiatõhusust. Määrus võimaldab liikmesriikidel lisada oma riiklikesse taaste- ja vastupidavuskavadesse uue REPowerEU peatüki, et rahastada olulisi reforme ja investeeringuid, mis aitavad saavutada REPowerEU eesmärke. Samuti aitavad need suurendada ELi nullnetotööstuse konkurentsivõimet, nagu on kirjeldatud rohelise kokkuleppe tööstuskavas kliimaneutraalsuse ajastuks, ja käsitleda energiaalaseid riigipõhiseid soovitusi, mis esitati liikmesriikidele 2022. aastal ja esitatakse neile vajaduse korral ka 2023. aastal. REPowerEU määrusega kehtestatakse uus tagastamatu rahalise toetuse kategooria, mille kaudu saavad liikmesriigid rahastada taaste- ja vastupidavuskavade raames uusi energiaga seotud reforme ja investeeringuid.

(7) 8. märtsil 2023 võttis komisjon vastu teatise, milles esitatakse eelarvepoliitika suunised 2024. aastaks. Selle eesmärk on toetada liikmesriike stabiilsus- ja lähenemisprogrammide koostamisel ning seeläbi tugevdada poliitika koordineerimist[8]. Komisjon tuletas meelde, et stabiilsuse ja kasvu pakti üldise vabastusklausli kohaldamine lõpetatakse 2023. aasta lõpus. Komisjon kutsus üles kohaldama 2023.–2024. aastal eelarvepoliitikat, mis tagab võla jätkusuutlikkuse keskpikas perspektiivis ja suurendab kestlikul viisil potentsiaalset majanduskasvu. Liikmesriike kutsuti üles määrama oma 2023. aasta stabiilsus- ja lähenemisprogrammides kindlaks, kuidas eelarvekavadega tagatakse keskpikas perspektiivis eelarvepuudujäägi kontrollväärtuse (3 % SKPst) järgimine ning võla usutav ja pidev vähendamine või selle hoidmine usaldusväärsel tasemel. Komisjon kutsus liikmesriike üles kaotama järk-järgult riiklikud eelarvemeetmed, mis on kehtestatud kodumajapidamiste ja ettevõtete kaitsmiseks energiahinnašoki eest, ja alustama kõige vähem suunatud meetmetest. Komisjon märkis, et kui uue energiahindade surve tõttu on vaja toetusmeetmeid pikendada, peaksid liikmesriikide sellised meetmed olema varasemast palju paremini suunatud haavatavatele kodumajapidamistele ja ettevõtetele. Komisjon pani ette, et eelarvesoovitused tuleks kvantifitseerida ja diferentseerida ning sõnastada esmaste netokulude alusel, nagu on kavandatud teatises ELi majanduse juhtimise raamistiku reformimise suuniste kohta[9]. Komisjon soovitas, et kõik liikmesriigid peaksid jätkama riiklikult rahastatavaid investeeringuid ning tagama taaste- ja vastupidavusrahastu ning muude ELi vahendite tõhusa kasutamise, eelkõige seoses rohe- ja digipöördega ning vastupidavuseesmärkidega. Komisjon märkis, et teeb nõukogule ettepaneku, et ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlused algatataks olemasolevate õigusnormide kohaselt 2024. aasta kevadel 2023. aasta tulemuste põhjal.

(8) 26. aprillil 2023 esitas komisjon seadusandlikud ettepanekud ELi majandusjuhtimise eeskirjade põhjalikuks reformimiseks. Ettepanekute põhieesmärk on parandada

---

7 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. veebruari 2023. aasta määrus (EL) 2023/435, millega muudetakse määrust (EL) 2021/241 riiklike taaste- ja vastupidavuskavade REPowerEU peatükkide osas ning määrusi (EL) nr 1303/2013, (EL) 2021/1060 ja (EL) 2021/1755 ning direktiivi 2003/87/EÜ (ELT L 63, 28.2.2023, lk 1).

8 COM(2023) 141 final.

9 COM(2022) 583 final.

valitsemissektori võla jätkusuutlikkust ning edendada reformide ja investeeringute kaudu kõigis liikmesriikides kestlikku ja kaasavat majanduskasvu. Ettepanekutega soovitakse anda liikmesriikidele suurem kontroll keskpika perioodi kavade koostamise üle, kuid kehtestada ka rangem nõuete täitmise tagamise kord tagamaks, et liikmesriigid täidavad oma keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavades võetud kohustusi. Eesmärk on viia seadusandlik töö lõpule 2023. aastal.

(9) 28. aprillil 2021 esitas Prantsusmaa vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 18 lõikele 1 komisjonile oma riikliku taaste- ja vastupidavuskava. Komisjon hindas määruse (EL) 2021/241 artikli 19 kohaselt taaste- ja vastupidavuskava asjakohasust, tulemuslikkust, tõhusust ja sidusust kooskõlas kõnealuse määruse V lisas esitatud hindamissuunistega. 13. juulil 2021 võttis nõukogu vastu otsuse Prantsusmaa taaste- ja vastupidavuskavale antud hinnangu heakskiitmise kohta[10]. Osamaksete tegemine sõltub komisjoni otsusest, mis on tehtud vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 24 lõikele 5 selle kohta, et Prantsusmaa on rahuldavalt täitnud nõukogu rakendusotsuses sätestatud asjaomased eesmärgid ja sihid. Rahuldav täitmine eeldab, et varem saavutatud eesmärke ja sihte ei ole tagasi pööratud.

(10) 11. mail 2023 esitas Prantsusmaa kooskõlas määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 4 lõikega 1 oma 2023. aasta riikliku reformikava ja 11. mail 2023 oma 2023. aasta stabiilsusprogrammi. Selleks et võtta arvesse kõnealuste dokumentide omavahelisi seoseid, hinnati neid koos. Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artiklile 27 kajastab 2023. aasta riiklik reformikava ka Prantsusmaa kaks korda aastas esitatavat aruannet taaste- ja vastupidavuskava täitmisel tehtud edusammude kohta.

(11) 24. mail 2023 avaldas komisjon Prantsusmaa kohta 2023. aasta riigiaruande[11]. Selles hinnati Prantsusmaa edusamme nõukogu poolt aastatel 2019–2022 vastu võetud asjaomaste riigipõhiste soovituste järgimisel ning tehti kokkuvõte sellest, kuidas Prantsusmaa on taaste- ja vastupidavuskava rakendanud. Selle analüüsi põhjal tehti riigiaruandes kindlaks puudused seoses probleemidega, mida taaste- ja vastupidavuskavas ei käsitleta või käsitletakse ainult osaliselt, ning uute ja esilekerkivate probleemidega. Samuti hinnati Prantsusmaa edusamme Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamisel ning ELi peamiste tööhõive, oskuste ja vaesuse vähendamise eesmärkide ning ÜRO kestliku arengu eesmärkide saavutamisel.

(12) Komisjon tegi määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 5 alusel Prantsusmaa kohta põhjaliku analüüsi ja avaldas selle tulemused 24. mail 2023[12]. Komisjon jõudis järeldusele, et Prantsusmaal esineb makromajanduslik tasakaalustamatus. Eelkõige esinevad endiselt valitsemissektori suure võla, konkurentsivõime ja tootlikkuse väikese kasvuga (millel on piiriülene mõju) seotud haavatavused, kuid need on näidanud vähenemise märke. Pandeemia ajal tõusnud valitsemissektori võlatase on alanenud alates SKP kasvu taastumisest 2021. aastal. 2022. aastal leevendasid mitmesugused maksumeetmed oluliselt energiakriisi mõju, kuid neist tulenevalt aeglustus võla vähenemine. Prognooside kohaselt peaks võlg sel ja järgmisel aastal veelgi vähenema, aga kui poliitikameetmeid ei võeta, prognoositakse pärast seda võlataseme uut tõusu, nii et see püsib kõrgel ja ületab pandeemiaeelse taseme; samuti on endiselt tõsised probleemid riigi rahanduse jätkusuutlikkusega keskpikas perspektiivis. Viimaste aastate

[10] Nõukogu 13. juuli 2021. aasta rakendusotsus Prantsusmaa taaste- ja vastupidavuskavale antud hinnangu heakskiitmise kohta (ST 10162/21; ST 10162/21 ADD 1).

[11] SWD(2023) 610 final.

[12] SWD(2023) 633 final.

poliitikameetmed, mis võeti potentsiaalse majanduskasvu suurendamiseks, võivad aidata valitsemissektori keskpika perspektiivi võlataseme prognoositud kasvu korrigeerida. Kulude konkurentsivõime suurendamiseks on ellu viidud mitu reformi. Juba on ilmnenud väike positiivne mõju konkurentsivõimele ja reformide täielik mõju avaldub eelduste kohaselt lähiaastatel. Samuti eeldatakse, et kavandatud investeeringute ja reformide tõhusa elluviimise varal suureneb tööjõu tootlikkus. Läinud aasta jooksul näitas Prantsusmaa majandus end vastupidavana, kuna energiahindade kasv mõjutas kulude konkurentsivõimet vähem kui ülejäänud euroalal. Eksporditulemused paranevad, kuna jätkunud on pandeemia tõttu tõsiselt kannatada saanud piiriülese turismi ja lennundustööstuse taastumine. Ehkki erasektori võlg kõige hullemal pandeemia-ajal suurenes, käis ettevõtete laenumahu kasvuga käsikäes omakapitali suurendamine ja likviidsuspuhvrite kogumine. Kõrgemad intressimäärad võivad raskendada avaliku ja erasektori finantsvõimenduse vähendamist. Poliitilistel meetmetel on olnud soodsad tagajärjed, kuid endiselt on lahendamata küsimusi, mille keskmes on riigi rahanduse juhtimine. Haavatavuste edasiseks vähendamiseks on ilmtingimata vaja rakendada tõhusalt hiljuti vastuvõetud reformid, eriti riigi rahanduse juhtimise reform ja avaliku sektori kulutuste iga-aastase hindamise uus kord. Mõlemad meetmed on äärmiselt olulised, et jätkata kulutuste vähendamist ja hoida valitsemissektori võlg jõudsa vähenemise kursil. Lisaks sellele on valitsus vastu võtnud riikliku pensionisüsteemi reformi, mis peaks eelduste kohaselt aitama suurendada võla jätkusuutlikkust.

(13) Eurostati kinnitatud andmete põhjal[13] vähenes Prantsusmaa valitsemissektori eelarvepuudujääk 6,5 %-lt SKPst 2021. aastal 4,7 %-le SKPst 2022. aastal, samas kui valitsemissektori võlg vähenes 112,9 %-lt SKPst 2021. aasta lõpus 111,6 %-le SKPst 2022. aasta lõpus. 24. mail 2023 esitas komisjon ELi toimimise lepingu artikli 126 lõike 3 kohase aruande[14]; selles arutati Prantsusmaa eelarveseisundit, kuna riigi valitsemissektori eelarvepuudujääk ületas 2022. aastal aluslepingus sätestatud kontrollväärtust 3 % SKPst, samal ajal kui riigi valitsemissektori võlg ületas aluslepingus sätestatud kontrollväärtust 60 % SKPst ega olnud kooskõlas võla vähendamise sihttasemega. Aruandes jõuti järeldusele, et puudujäägi- ja võlakriteeriumid ei ole täidetud. Samuti ei teinud komisjon kooskõlas 8. märtsi 2023. aasta teatisega[15] ettepanekut algatada 2023. aasta kevadel uued ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlused; seevastu märkis komisjon, et teeb nõukogule ettepaneku, et ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlused algatataks 2024. aasta kevadel 2023. aasta tulemuste põhjal. Prantsusmaa peaks seda arvesse võtma oma 2023. aasta eelarve täitmisel ja 2024. aasta eelarvekava koostamisel.

(14) Valitsemissektori eelarvepositsiooni on mõjutanud eelarvepoliitilised meetmed, mis on võetud energiahindade tõusu majandusliku ja sotsiaalse mõju leevendamiseks. 2022. aastal hõlmasid sellised tulusid vähendavad meetmed lõpptarbijale kehtiva riikliku elektrimaksu (TICFE) alandamist, samas kui kulusid suurendavate meetmete seas olid otsetoetused gaasi- ja elektritarnijatele reguleeritavate gaasi- ja elektrihindade piirmäära korvamiseks, toetused kütuse jaehindade tõusu piiramiseks ja energiamahukatele ettevõtetele, samuti siirded väikese sissetulekuga kodumajapidamistele. Osaliselt tasakaalustasid nende meetmete kulu uued maksud

[13] Eurostat-Euro Indicators, 47/2023, 21.4.2023.

[14] COM(2023) 633 final, 24.5.2023.

[15] COM(2023) 141 final, 8.3.2023.

energiatootjate ja -tarnijate juhuslikult kasumilt, ennekõike fossiilkütuste ja rafineerimisega tegelevate ettevõtjate suhtes kohaldatav erakorraline solidaarsusmaks ning mehhanism, millega kehtestatakse turutulu ülempiir väiksemate piirkuludega tehnoloogiat kasutavale elektritootmisele, samuti taastuvenergia tootjatelt saadav kaudne maksutulu ja neile antavad väiksemad toetused, tulenevalt positiivsest erinevusest turu ja elektri võrdlushindade vahel. Komisjoni hinnangul oli nende meetmete eelarveline netokulu 2022. aastal 0,9 % SKPst. Samal ajal langesid COVID-19 ajutiste erakorraliste meetmete hinnangulised kulud 2,6 %-lt SKPst 2021. aastal 0,5 %-le SKPst 2022. aastal.

(15) 18. juunil 2021 soovitas nõukogu Prantsusmaal[16] kasutada 2022. aastal taaste- ja vastupidavusrahastut majanduse taastumist toetavate lisainvesteeringute rahastamiseks, järgides samal ajal konservatiivset eelarvepoliitikat. Peale selle peaks Prantsusmaa säilitama riiklikult rahastatavad investeeringud.

(16) Komisjoni hinnangu kohaselt oli eelarvepoliitika[17] 2022. aastal toetav (– 2,0 % SKPst). Nagu nõukogu soovitas, jätkas Prantsusmaa majanduse taastamise toetamist taaste- ja vastupidavusrahastust rahastatavate investeeringutega. Taaste- ja vastupidavusrahastu toetustest ja muudest ELi vahenditest rahastatud kulude maht oli 2022. aastal 0,6 % SKPst (2021. aastal 0,7 % SKPst). Taaste- ja vastupidavusrahastu toetustest ja muudest ELi vahenditest rahastatud kulude väike vähenemine 2022. aastal oli tingitud kava kiirendatud rakendamisest selle kahel esimesel aastal. Riiklikult rahastatavad investeeringud andsid eelarvepoliitikasse ekspansiivse panuse 0,1 protsendipunkti[18]. Seega säilitas Prantsusmaa riiklikult rahastatavad investeeringud, nagu nõukogu soovitas. Samas andis riiklikult rahastatavate esmaste jooksvate kulude kasv (ilma uute tulumeetmeteta) eelarvepoliitikasse ekspansiivse panuse 1,7 protsendipunkti. See märkimisväärne ekspansiivne panus hõlmas energiahindade tõusu majandusliku ja sotsiaalse mõju leevendamiseks võetavate eelarvepoliitiliste meetmete täiendavat mõju (täiendav eelarveline netokulu 0,8 % SKPst). Samas andis oma panuse esmaste jooksvate netokulude kasvu ka pensionide, sotsiaaltoetuste ja avaliku sektori palkade indekseerimine (0,4 % SKPst). Seega ei piiranud Prantsusmaa piisavalt riiklikult rahastatavate jooksvate kulude kasvu. Riiklikult rahastatavate jooksvate kulude märkimisväärne ekspansiivne panus oli ainult osaliselt tingitud energiahindade tõusu majandusliku ja sotsiaalse mõju leevendamiseks võetavatest meetmetest ning Ukrainast põgenenud isikutele ajutise kaitse andmise kuludest.

(17) Stabiilsusprogrammi eelarveprognooside aluseks olev makromajanduslik stsenaarium on 2023. aastal ja pärast seda optimistlik. Valitsuse prognoosi kohaselt kasvab reaalne SKP 2023. aastal 1,0 % ja 2024. aastal 1,6 %. Võrdluseks: komisjoni 2023. aasta kevadprognoosis nähakse ette SKP väiksem reaalkasv (0,7 % aastal 2023 ja 1,4 % aastal 2024), peamiselt seetõttu, et majanduskasv saab 2023. aastal sisenõudlusest

---

16 Nõukogu 18. juuni 2021. aasta soovitus, milles esitatakse nõukogu arvamus Prantsusmaa 2021. aasta stabiilsusprogrammi kohta (ELT C 304, 29.7.2021, lk 43).

17 Eelarvepoliitikat mõõdetakse esmaste kulude (ilma kaalutlusõiguse alusel võetud tulumeetmeteta) muutusena keskpika perioodi potentsiaalse majanduskasvu suhtes, jättes välja COVID-19 kriisiga seotud ajutised erakorralised meetmed, kuid võttes arvesse taaste- ja vastupidavusrahastu tagastamatute toetuste ja muude ELi vahenditega rahastatavaid kulusid. Üksikasjalikum teave on esitatud eelarvestatistikatabelite tekstikastis 1.

18 Muud riiklikult rahastatavad kapitalikulud peaksid andma ekspansiivse panuse 0,3 protsendipunkti SKPst, peamiselt tulenevalt mõjust, mis on Prantsusmaa taastekava „France Relance“ raames toimuvatele kapitalisiiretel, mida ei rahastata taaste- ja vastupidavusrahastu toetustest.

(tulenevalt kapitali kogumahutustest põhivarasse ja varudest) ja 2024. aastal välisnõudlusest väiksema panuse.

(18) Valitsus eeldab oma 2023. aasta stabiilsusprogrammis, et valitsemissektori eelarvepuudujääk suureneb 2023. aastal 4,9 %-le SKPst. 2023. aasta suurem puudujääk kajastab ennekõike majandustegevuse aeglustumist ja tulude eeldatavat alalaekumist. Programmi kohaselt peaks valitsemissektori võla suhe SKPsse langema 111,6 %-lt SKPst 2022. aasta lõpus 109,6 %-le SKPst 2023. aasta lõpus. Komisjoni 2023. aasta kevadprognoosi kohaselt on valitsemissektori eelarvepuudujääk 2023. aastal 4,7 % SKPst. See on väiksem kui stabiilsusprogrammis prognoositud puudujääk, peamiselt johtuvalt komisjoni eelduste kohasest suuremast maksuelastsusest, mille tulemus on suurem tulu. Komisjoni 2023. aasta kevadprognoosi kohaselt on olukord sarnane ka valitsemissektori võla ja SKP suhte puhul (2023. aasta lõpus 109,6 %).

(19) 2023. aastal peaksid valitsemissektori eelarvepositsiooni jätkuvalt mõjutama eelarvepoliitilised meetmed, mida on võetud energiahindade tõusu majandusliku ja sotsiaalse mõju leevendamiseks. Tegu on 2022. aastal võetud ja pikendatud meetmetega, ennekõike lõpptarbijale kehtiva riikliku elektrimaksu vähendamisega ning otsetoetustega gaasi- ja elektritarnijatele reguleeritavate gaasi- ja elektrihindade piirmäära korvamiseks, samuti selliste uute meetmetega nagu kütusevautšerid (*chèque carburant*) väikese sissetulekuga kodumajapidamistele, millega asendatakse 2022. aastal kohaldatud üldine soodushind, ning toetused mikro-, väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele, kellele ei võimaldata reguleeritud elektrihinda, et korvata elektriarve suurenemine 2023. aasta lõpuni. Osaliselt tasakaalustavad nende meetmete kulu endiselt maksud energiatootjate ja -tarnijate juhuslikult kasumilt, ennekõike mehhanism, millega kehtestatakse turutulu ülempiir väiksemate piirkuludega tehnoloogiat kasutavale elektritootmisele, samuti taastuvenergia tootjatelt saadav kaudne maksutulu ja neile antavad väiksemad toetused, tulenevalt positiivsest erinevusest turu ja elektri võrdlushindade vahel. Neid tulusid arvesse võttes on toetusmeetmete eelarveline netokulu komisjoni 2023. aasta kevadprognoosi kohaselt 2023. aastal 1,0 % SKPst[19]. Enamik 2023. aasta meetmeid ei näi olevat suunatud kõige haavatavamatele kodumajapidamistele või ettevõtetele ega säilita täielikult hinnasignaali energianõudluse vähendamiseks ja energiatõhususe suurendamiseks. Seepärast on suunatud toetusmeetmete summa, mida võetakse arvesse 2023. aastaks esitatud eelarvesoovituse järgimise hindamisel, komisjoni 2023. aasta kevadprognoosi kohaselt 2023. aastal 0,2 % SKPst (võrreldes 0,1 %ga SKPst 2022. aastal). Lisaks sellele peaks valitsemissektori eelarvepositsioonile 2023. aastal soodsalt mõjuma COVID-19ga seotud ajutiste erakorraliste meetmete kaotamine (0,5 % SKPst).

(20) 12. juulil 2022 soovitas nõukogu[20] Prantsusmaal tagada 2023. aastal konservatiivne eelarvepoliitika, eelkõige piirates riiklikult rahastatavate esmaste jooksvate kulude kasvu nii, et see oleks toodangu potentsiaalsest keskpika perioodi kasvust väiksem,[21] võttes arvesse jätkuvat ajutist ja suunatud toetust leibkondadele ja ettevõtetele, mis on energiahindade tõusu suhtes kõige haavatavamad, ja Ukrainast põgenevatele

19 See näitaja kajastab meetmete aastaste eelarvekulude taset, sealhulgas jooksvaid tulusid ja kulusid ning asjakohasel juhul kapitalikulumeetmeid.

20 Nõukogu 12. juuli 2022. aasta soovitus, milles käsitletakse Prantsusmaa riiklikku reformikava (ELT C 334, 1.9.2022, lk 79).

21 Komisjoni 2023. aasta kevadprognoosi kohaselt on Prantsusmaa SKP potentsiaalne nominaalkasv keskpikal perioodil (kümme aastat) hinnanguliselt 6,3 %.

inimestele. Lisaks sellele peaks Prantsusmaa olema valmis kohandama jooksvaid kulutusi vastavalt muutuvale olukorrale. Samuti soovitati Prantsusmaal suurendada avaliku sektori investeeringuid rohe- ja digipöördesse ning energiajulgeolekusse, võttes arvesse algatust „REPowerEU“, sealhulgas kasutades taaste- ja vastupidavusrahastut ning muid liidu vahendeid.

(21) Komisjoni 2023. aasta kevadprognoosi kohaselt on eelarvepoliitika 2023. aastal kiire inflatsiooni tingimustes pärssiv (+0,5 % SKPst). See järgneb 2022. aasta ekspansiivsele eelarvepoliitikale (–2,0 % SKPst). Riiklikult rahastatavate esmaste jooksvate kulude kasv (ilma kaalutlusõigusel põhinevate tulumeetmeteta) peaks andma 2023. aastal eelarvepoliitikasse pärssiva panuse 0,6 % SKPst. See hõlmab energiahindade tõusu suhtes kõige haavatavamatele kodumajapidamistele ja ettevõtetele suunatud toetusmeetmete kulude suurenemist 0,1 % SKPst. Kokkuvõttes on riiklikult rahastatavate esmaste jooksvate kulude kavandatud kasv nõukogu soovitusega kooskõlas. Taaste- ja vastupidavusrahastu toetustest ja muudest ELi vahenditest rahastatavad kulude maht moodustas 2023. aastal 0,4 % SKPst, samas kui riiklikult rahastatavate investeeringute panus eelarvepoliitikasse oli neutraalne[22]. Seega on Prantsusmaal plaanis rahastada täiendavaid investeeringuid taaste- ja vastupidavusrahastust ja muudest ELi vahenditest ning ta kavatseb säilitada riiklikult rahastatavad investeeringud. Riik kavatseb rahastada avaliku sektori investeeringuid rohe- ja digipöördesse ning energiajulgeolekusse, nagu investeeringud programmi „France 2030“ raames, mille eesmärk on soodustada investeerimist tipptasemel teadus- ja arendustegevusse ja digivaldkonda, samuti investeeringud taastuvenergia kasutamiseks küttesüsteemides ning avalike ja eravalduses olevate hoonete renoveerimiseks, meetmed tööstuse CO_2 heite vähendamiseks ning investeeringud kestlikku transporti, tervishoidu ja haridusse, mida rahastatakse osaliselt taaste- ja vastupidavusrahastust ning muudest ELi vahenditest.

(22) Stabiilsusprogrammi kohaselt peaks valitsemissektori eelarvepuudujääk 2024. aastal vähenema (4,4 %-le SKPst). 2024. aasta väiksem puudjääk kajastab ennekõike enamik energiatoetusmeetmete kaotamist koos suurema maksuelastsusega. Programmis nähakse ette, et valitsemissektori võla suhe SKPsse püsib 2024. aasta lõpuks üldiselt stabiilsena (109,5 %). Prognoosi koostamise ajal teada olevate poliitikameetmete põhjal nähakse komisjoni 2023. aasta kevadprognoosis ette, et valitsemissektori eelarvepuudujääk on 2024. aastal 4,3 % SKPst. See on vähem kui programmis ette nähtud puudujääk, peamiselt tulenevalt baasefektidest, mis on komisjoni poolt 2023. aastaks juba eelnevalt madalamana prognoositud puudujäägil. Komisjoni 2023. aasta kevadprognoosi kohaselt on olukord sarnane ka valitsemissektori võla ja SKP suhte puhul (2024. aasta lõpus 109,5 %).

(23) Stabiilsusprogrammis nähakse ette enamiku energiatoetusmeetmete järkjärguline kaotamine 2024. aastal. Praegu oletab komisjon, et energiatoetusmeetmete eelarveline netokulu on 2024. aastal 0,2 % SKPst. Oletused lähtuvad eeldusest, et energiahinnad ei tõuse uuesti. Energiatoetusemeetmed, mida kavatsetakse 2024. aastal jätkata, ei näi olevat suunatud haavatavatele kodumajapidamistele või ettevõtetele. Need ei säilita täielikult hinnasignaali energianõudluse vähendamiseks ja energiatõhususe suurendamiseks.

[22] Muud riiklikult rahastatavad kapitalikulud peaksid andma ekspansiivse panuse 0,3 protsendipunkti SKPst: peamiselt on see seletatav Prantsusmaa taastekava „France Relance“ raames toimuvate kapitalisiiretega, mida ei rahastata taaste- ja vastupidavusrahastu toetustest, ja investeerimiskavast „France 2030“.

(24) Nõukogu määrusega (EÜ) nr 1466/97 on seatud struktuurse eelarvepositsiooni iga-aastase parandamise sihtmärgiks 0,5 % SKPst keskpika perioodi eesmärgi suunas[23]. Võttes arvesse riigi rahanduse jätkusuutlikkuse kaalutlusi[24] ja vajadust vähendada eelarvepuudujääki allapoole kontrollväärtust 3 % SKPst, oleks asjakohane parandada struktuurset eelarvepositsiooni 2024. aastal vähemalt 0,7 % SKPst. Sellise paranemise tagamiseks ei tohiks riiklikult rahastatavate esmaste netokulude kasv[25] 2024. aastal ületada 2,3 % (seda kajastab ka käesolev soovitus). Samal ajal tuleks ülejäänud energiatoetusmeetmed (komisjoni praeguse hinnangu kohaselt 1,0 % SKPst 2023. aastal) sõltuvalt energiaturu suundumustest järk-järgult kaotada, alustades kõige vähem suunatud meetmetest, ning sellest saadava kokkuhoiu arvel tuleks vähendada valitsemissektori eelarvepuudujääki. Komisjoni hinnangu kohaselt kasvaksid esmased netokulud sellest tulenevalt mahus, mis jääb allapoole 2024. aasta maksimaalset soovituslikku kasvumäära.

(25) Eeldades, et poliitikat ei muudeta, eeldatakse komisjoni 2023. aasta kevadprognoosis, et riiklikult rahastatavad esmased netokulud kasvavad 2024. aastal 3,1 %, mis ületab soovitatud kasvumäära. Komisjoni prognoosis ette nähtud kohandus on väiksem kui energiatoetusmeetmete täielikust kaotamisest saadav sääst. Selle põhjuseks on suuremad investeeringud programmi „France 2030“ raames ja ettevõtete lisandväärtuselt võetava tootmismaksu täielik kaotamine.

(26) Programmi kohaselt peaksid valitsemissektori investeeringud ajavahemikul 2023–2024 püsima stabiilsena (3,8 % SKPst). Programm puudutab reforme ja investeeringuid, mille puhul eeldatakse, et need soodustavad riigi rahanduse jätkusuutlikkust ning kestlikku ja kaasavat majanduskasvu. Nende seas on riigi rahanduse juhtimise reform ning uus kulukontrollimehhanism, reformid pensionide ja töötushüvitiste süsteemi vallas, samuti rohe- ja digipöörde soodustamisele suunatud investeeringud, mis on samal ajal osa taaste- ja vastupidavuskavast. Stabiilsusprogrammis on esitatud keskpika perioodi eelarvekava aastani 2027. Programmi kohaselt peaks valitsemissektori eelarvepuudujääk järk-järgult vähenema ja jõudma 2025. aastal 3,7 %-le, 2026. aastal 3,2 %-le ja 2027. aastal 2,7 %-le SKPst. Seega peaks valitsemissektori eelarvepuudujääk kava kohaselt langema 2027. aastal alla 3 % SKPst. Programmi kohaselt peaks valitsemissektori võla suhe SKPsse vähenema 2024. aasta lõpu 109,5 %-lt 2027. aasta lõpuks 108,3 %-le.

(27) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile b ja V lisa kriteeriumile 2.2 sisaldab taaste- ja vastupidavuskava ulatuslikke üksteist vastastikku tugevdavaid reforme ja investeeringuid, mis tuleb rakendada 2026. aastaks. Prantsusmaa taaste- ja vastupidavuskava rakendamine käib. Prantsusmaa esitas ühe maksetaotluse, mis vastab kava 38 eesmärgile ja sihile ning millest tuleneb väljamakse kogusummas 7 400 000 eurot. Eesmärgid kajastavad edusamme reformide rakendamisel riigi rahanduse, eluasemete, liikuvuse, tööhõive, oskuste ja tervishoiu valdkonnas. Mitu

---

[23] Vt nõukogu määruse (EÜ) nr 1466/97 artikkel 5, milles nõutakse kohandamist rohkem kui 0,5 % SKPst ka liikmesriikide puhul, kelle valitsemissektori võlg ületab 60 % SKPst või kelle võla jätkusuutlikkusega seotud riskid on suuremad.

[24] Komisjoni hinnangul peaks Prantsusmaa struktuurse esmase eelarvepositsiooni suhe SKPsse paranema keskmiselt 0,7 protsendipunkti aastas, et saavutada võla usutav vähenemine. See hinnang põhines komisjoni 2022. aasta sügisprognoosil. Selle hinnangu lähtepunktiks olid 2024. aastaks prognoositud valitsemissektori eelarvepuudujääk ja võlg, mille puhul eeldati energiatoetusmeetmete kaotamist 2024. aastal.

[25] Esmased netokulud on riiklikult rahastatavad kulud ilma kaalutlusõigusel põhinevate tulumeetmeteta ning need ei hõlma intressikulusid ega tsüklilisi töötuskulusid.

sihti kajastavad suuremahulisi investeeringuid hoonete energiatõhusasse renoveerimisse, tööstuse CO_2 heite vähendamisse, keskkonnasõbralikesse sõidukitesse, teadusuuringutesse, noorte tööhõivesse ja haridusse. 2023. aasta aprillis esitas Prantsusmaa oma läbivaadatud kava, sealhulgas REPowerEU peatüki. Prantsusmaa taotlus oma kava muuta tuleneb vajadusest võtta arvesse 2022. aasta suurt inflatsiooni, tarneahelate katkestusi ning riigile taaste- ja vastupidavusrahastust antavate toetust maksimumsumma allapoole korrigeerimist. Uue REPowerEU peatüki lisamine taaste- ja vastupidavuskavasse võimaldab rahastada täiendavaid reforme ja investeeringuid, et toetada Prantsusmaa strateegilisi eesmärke energia ja rohepöörde vallas. Kohalike ja piirkondlike omavalitsuste, sotsiaalpartnerite ja muude asjaomaste sidusrühmade süstemaatiline ja tulemuslik kaasamine on jätkuvalt oluline taaste- ja vastupidavuskava ning üleüldise majandus- ja tööhõivepoliitika edukaks rakendamiseks, et tagada laialdane isevastutus üldise poliitilise tegevuskava eest.

(28) Komisjon kiitis suurema osa Prantsusmaa ühtekuuluvuspoliitika programmidokumente heaks 2022. aastal, välja arvatud Saint-Martini programmi, mis võeti vastu 20. märtsil 2023. Ühtekuuluvuspoliitika programmide kiire rakendamine vastastikuses täiendavuses ja koostoimes taaste- ja vastupidavuskavaga, sealhulgas REPowerEU peatükiga, on esmatähtis, et viia Prantsusmaal ellu rohe- ja digipööre, suurendada majanduslikku ja sotsiaalset vastupidavust ning tagada tasakaalustatud territoriaalne areng.

(29) Lisaks taaste- ja vastupidavuskavas käsitletud majanduslikele ja sotsiaalsetele probleemidele seisab Prantsusmaa silmitsi mitmete muude probleemidega, mis on seotud oskuste nappusega, ebavõrdsusega haridussüsteemis, energiapoliitika ja rohepöördega. Nende probleemidega tegelemine aitaks eelduste kohaselt parandada töötajate oskusi, suurendada töö tootlikkust ja muuta Prantsusmaa ettevõtted energiatõhusamaks, mis omakorda suurendaks riigi majanduse üldist konkurentsivõimet.

(30) Järjest enam suureneb tööjõunappus. Vastavalt 2023. aasta tööjõuvajaduste uuringule, mille korraldas riiklik tööjõuamet (*Pôle Emploi*), näeb 61 % tööandjatest 2023. aastaks ette raskusi töötajate värbamisel, eriti mis puudutab oskustöölisi ehitus- ja tööstussektoris – kahes valdkonnas, mida rohe- ja digipööre olulisel määral mõjutavad. Viimastel aastatel on Prantsusmaa suurendanud investeeringuid töötajate täiend- ja ümberõppesse, osaliselt taaste- ja vastupidavusrahastu varal. Samas näitavad hindamised, et endiselt seisavad väheste oskustega isikute oskuste suurendamise ees mitmed takistused, mis vähendavad oluliselt selliste sihtotstarbeliste programmide nagu oskustesse investeerimise kava tulemuslikkust. Ehkki väheste oskustega töötajate osalus koolitustel on endisest suurem, jääb see siiski oluliselt alla teiste tööliste osalusmäärale, ja nende osalus koolitustel, mille tulemusel omandatakse kvalifikatsioon, kipub olema väiksem. Sellest võib järeldada, et haridussüsteem peaks endiselt pidama prioriteetseks selliste noorte hulga suurendamist, kellel on tööturule sisenedes küllaldased põhioskused ja kvalifikatsioon.

(31) Hoolimata asjaolust, et avaliku sektori kulutused selles vallas on suuremad kui OECD keskmine, ja headest tulemustest iseloomustab Prantsusmaa haridussüsteemi kehvade tulemustega õpilaste suur osakaal ning õpilaste tulemused määrab endiselt olulisel määral ära nende sotsiaalmajanduslik taust. Eriti murettekitavad on kehvad tulemused ja omandatud oskuste ebaühtlus matemaatikas. Riiklike ja üleilmsete statistiliste uuringute kohaselt on keskmised tulemused matemaatikas Prantsusmaal viimase 30 aasta jooksul järjest halvenenud. Astutud on samme põhioskuste omandamise parandamiseks, muu hulgas alustades 2019. aastal matemaatika ja prantsuse keele

õpetajate täiendõppe intensiivistamist ning lisades alates 2023/2024. õppeaastast keskkooli esimesele aastale tunnipikkuse matemaatika ja prantsuse keele tugimooduli. Kava õpilaste arvu poolitamiseks ebasoodsas olukorras olevates piirkondades asuvate riiklike eel- ja algkoolide esimeses ja teises klassis on peaaegu lõpule viidud ning praegu hinnatakse pikaajalist mõju nende 300 000 õpilase õpitulemustele, keda kava puudutab. Samas ei rakendata seda märkimisväärse osa puhul ebasoodsas olukorras olevatest õpilastest väljaspool prioriteetseid piirkondi. Hoolimata investeeringutest ja edusammudest on endiselt probleeme ka üldharidussüsteemis osalemise võimaldamisega puuetega kooli- ja ülikooliõpilastele.

(32) 2022. aasta jätkas Prantsusmaa investeeringuid õpipoisiõppe süsteemi ja edasistesse töökohapõhise õppe võimalustesse, nagu keskkoolis toimuva kutseõppe reform. Ehkki nimetatud meetmete tulemused võiksid olla positiivsed, ei ole nende mõju veel tunda ning selleks tuleks programmide väljatöötamisse rohkem kaasata spetsialiste ja õpetajaid. Hoolimata meetmetest õpetamistingimuste parandamiseks, sealhulgas õpetajate palkade tõstmisest, püsivad endiselt probleemid seoses õpetajakutse atraktiivsuse ning lepinguliste töötajate suure osakaaluga – viimastel on sageli madalam kvalifikatsioon ja väiksemad kogemused kui alalistel töötajatel ning ebapiisavad võimaluse koolitustel osaleda. Üldarvestuses on õpetajate ja õpilaste suhtarv endiselt üks kõrgemaid ELis.

(33) Prantsusmaa energiaallikate kogumis on fossiilkütustel väiksem osakaal kui teistes ELi riikides, ehkki riik sõltub endiselt imporditud fossiilkütustest. Ajavahemikus 2022. aasta augustist kuni 2023. aasta märtsini vähenes Prantsusmaal maagaasi tarbimine võrreldes sama ajavahemikuga sellele eelneval viiel aastal 16 %, st rohkem, kui eesmärgiks seatud 15 %. Prantsusmaa võiks jätkata jõupingutusi ajutiseks gaasinõudluse vähendamiseks kuni 31. märtsini 2024[26]. Lisaks sellele muudavad praegune geopoliitiline olukord ja kõrged energiahinnad Prantsusmaa jaoks pakilisemaks vajaduse teha suuremaid pingutusi oma riiklikus energia- ja kliimakavas sätestatud taastuvenergiaeesmärkide täitmiseks. Prantsusmaa ei täitnud oma 2020. aasta taastuvenergia eesmärki, mis oli 23 %, kuna taastuvatest energiaallikatest toodetud energia moodustas 19,1 % energia summaarsest lõpptarbimisest. Samuti ei ole riik graafikus oma 2030. aasta taastuvenergia eesmärkidega ning on maha jäänud taastuvenergia kasutuselevõtul, eriti mis puudutab elektritootmist ja kütet. Taastuvate energiaallikate, nagu päikese- ja tuuleenergia kiire kasutuselevõtt vähendaks fossiilkütuste kasutamist, aidates nii kaasa Prantsusmaa energiajulgeolekule ja energiaallikate mitmekesistamisele. Taastuvate energiaallikate kasutuselevõtu madalat määra võib seletada lubade andmisega seotud aeglaste ja keerukate haldusmenetlustega. Viivitused, mis esinevad kõigi tehnoloogiliste lahenduste – nii maismaa- ja avameretuulikute kui ka päikeseenergiaprojektide – puhul on seotud poliitilise toetuse puudumisega projektidele, ebasobiva kavandamise ning pikkade ja keerukate loamenetlustega. Lisaks sellele tulevad mängu avalikkuse heakskiit ja õiguslikud probleemid, mis tekitavad investorite ja arendajate jaoks ebakindluse. Loamenetlust saaks kiirendada lisatööjõu ja rahaliste vahendite võimaldamisega piirkondliku tasandi kesksetele haldusasutustele, samuti vastavatele asutustele ja võrguettevõjatele. Lisaks sellele on taastuvate energiaallikate paigaldamise tagamisel keskse tähtsusega paremad ruumilise planeerimise menetlused ja hankemenetluste kiirem rakendamine. 2023. aastal võttis Prantsusmaa vastu seaduse taastuvatest energiaallikatest saadava energia tootmise kiirendamiseks, milles nenditakse vajadust

[26] Nõukogu määrus (EL) 2022/1369 ja nõukogu määrus (EL) 2023/706.

arendada märkimisväärselt edasi taastuvatel allikatel põhinevat kütte- ja gaasisüsteemi ning suurendada taastuvelektri osakaalu, et rahuldada üha suurenevat eri kasutusalade elektrifitseerimisvajadust. Kui seadust õigesti rakendatakse, võiks see soodustada taastuvenergiaprojektide kiiremat kasutuselevõttu. See võib aidata Prantsusmaal 2030. aasta eesmärkidega taas järje peale saada.

(34) Selleks et saavutada võrkude omavaheliste ühenduste 2020. aasta eesmärk 10 %, on taastuvate energiaallikate suure osakaalu saavutamise seisukohast jätkuvalt ülimalt tähtis lisatoetus piiriülestele elektrivõrkudevahelistele ühendustele (mida töötatakse välja või mis on kavandatud). Võimalikult kiired investeeringud nii riigisisesesse kui ka piiriülesesse energiataristusse aitavad vähendada sõltuvust fossiilkütustest ja eelkõige Venemaa gaasist. Uued taristu- ja võrguinvesteeringud peaksid võimaluse korral olema tulevikukindlad, et hõlbustada nende pikaajalist kestlikkust tulevikus säästvatele kütustele kohandamise kaudu. Süsteemidevahelised ühendused on äärmiselt olulised energia siseturu tõhusaks toimimiseks, kasutades ühiselt vahendeid üldise energiavarustuskindluse saavutamiseks.

(35) Prantsusmaa taaste- ja vastupidavuskava sisaldab suurprojekte sotsiaaleluasemete, eramute, samuti avalike hoonete ja väikefirmade renoveerimise vallas. Elamute renoveerimise puhul on suurem osa projekte keskendunud ühest etapist koosnevatele töödele, mille tulemusena on renoveerimine olnud piiratud. 2022. aasta esimeses pooles koosnes vähemalt kahest renoveerimisetapist ainult 27 % projektidest ja ainult 5 % puhul oli renoveerimine täielik. Ulatuslik renoveerimine võiks olulisel määral vähendada hoonesektori energiakasutust. Lisaks sellele võiks see, kui teha suuremaid jõupingutusi avaliku ja erasektori investeeringute suunamiseks väikese sissetulekuga kodumajapidamiste abistamisse hoonete renoveerimisel ja kõige väiksema energiatõhususega hoonete renoveerimisse, aidata 2030. aastaks lahti saada 5,2 miljonist kõige väiksema energiatõhususega eluruumist (eluase, mille energiatõhususe klass on F ja G). 2021. aasta kliima- ja vastupanuvõime seadusega kehtestati mitu meedet, et luua stiimulid hoonete ulatuslikuks renoveerimiseks: näiteks on alates 2025. aastast keelatud energiatõhususe klassi G, 2028. aastast klassi F ja 2034. aastast klassi E kuuluvad üürieluasemed. Selleks et soodustada suurema energiatõhususe saavutamist, saaks poliitikaraamistikku täiustada, et stimuleerida põhjalikku renoveerimist ja aidata Prantsusmaal veelgi parandada oma hoonefondi energiatõhusust, võttes erilise tähelepanu alla väikese sissetulekuga kodumajapidamised.

(36) Prantsusmaa osa kõigist ELi riskikapitaliinvesteeringutest kliimatehnoloogiaga tegelevatesse idu- ja kasvufirmadesse on ligi 11 %. Kuid hoolimata ulatuslikust avalikust toetusest on ressursitõhususe saavutamisse rohkem kui 1 % investeerinud ainult 29 % Prantsuse väikefirmadest (ELis keskmiselt on näitaja 40 %). Puhta tehnoloogia toomise projektide arendajad seisavad silmitsi suure halduskoormusega ning riskivad pikkade menetluste ja kohtuvaidlustega. Tööstusprojektile ehitus- ja keskkonnaloa saamiseks ning avaliku kontrollimenetluse läbimiseks kulub keskmiselt 17 kuud. Menetluse käigus on surnud punktid, kui projektiomanik peab ootama eri instantside vastuseid (halduskohus, keskkonnaameti arvamus, avaliku uurimisega tegeleva isiku aruanne). Lisaks sellele tuleb suurte tööstusprojektide puhul korraldada avalik konsultatsioon. Selleks võib kuluda vähemalt kuus kuud, mis lisandub ehitus- ja keskkonnaloa saamise ning avaliku kontrollimenetluse kestusele. Lisaks sellele võidakse investeerimisprojekt kohtus vaidlustada, see aga võib kesta mitu aastat ja põhjustada projektist loobumise. Ehkki loamenetlused on vajaliku oluliste avalike ja erahuvide kaitseks, tuleks neid puhta tehnoloogia toomise projektide puhul lihtsustada

ja kiirendada. Aega aitaks säästa ka haldusmenetluste paralleelne alustamine ja kasutamisvalmis tööstusalade pakkumine.

(37) Tööjõu ja oskuste nappus rohepöörde jaoks olulistes sektorites ja kutsealadel, sealhulgas nullnetotehnoloogiate väljatöötamine, kasutuselevõtt ja hooldamine, tekitab probleeme üleminekul kasvuhoonegaaside nullnetoheitega majandusele. Kvaliteetsed haridus- ja koolitussüsteemid, mis vastavad tööturu muutuvatele vajadustele, ning sihipärased täiend- ja ümberõppe meetmed on esmatähtsad, et vähendada oskuste nappust ning edendada töötajate kaasamist ja üleminekut. Kasutamata tööjõupakkumise rakendamiseks peavad need meetmed olema kättesaadavad eelkõige rohepöördest enim mõjutatud üksikisikutele ning sektorites ja piirkondades. 2022. aastal oli Prantsusmaal tööjõunappus mitme ameti puhul, mis nõudsid erioskusi või -teadmisi rohepöördeks, nagu ehitustehnikud, energiatootmisettevõtete operaatorid ja inseneriteaduste spetsialistid.

(38) Võttes arvesse komisjoni hinnangut, on nõukogu 2022. aasta stabiilsusprogrammi läbi vaadanud ja tema arvamus[27] kajastub allpool esitatud soovituses 1.

(39) Arvestades euroala liikmesriikide majanduse tihedat seotust ning nende ühist panust majandus- ja rahaliidu toimimisse, soovitas nõukogu euroala liikmesriikidel võtta meetmeid, sealhulgas oma taaste- ja vastupidavuskavade kaudu, et i) tagada võla jätkusuutlikkus ja hoiduda 2023. aastal kogunõudluse laiapõhjalisest toetamisest, suunata paremini kõrgete energiahindade mõju leevendamiseks võetavaid eelarvemeetmeid ning kaaluda asjakohaseid viise toetuse lõpetamiseks, kui energiahinnasurve väheneb; ii) säilitada suured avaliku sektori investeeringud ja edendada erainvesteeringuid, et toetada rohe- ja digipööret; iii) toetada palgasuundumusi, mis leevendavad ostujõu vähenemist, piirates samal ajal teisest mõju inflatsioonile, tõhustada veelgi aktiivset tööturupoliitikat ja leevendada oskuste nappust; iv) parandada ettevõtluskeskkonda ja tagada, et energiatoetus ettevõtetele on kulutõhus, ajutine, suunatud elujõulistele ettevõtetele ja säilitab stiimulid rohepöördeks, ning v) säilitada makromajanduslik finantsstabiilsus ja jälgida riske, jätkates samal ajal tööd pangandusliidu väljakujundamiseks. Prantsusmaa puhul aitavad soovitused 1, 2, 3 ja 4 rakendada esimest, teist ja kolmandat euroala käsitlevat soovitust,

(40) Võttes arvesse komisjoni põhjalikku analüüsi ja kõnealust hindamist, on nõukogu 2023. aasta riikliku reformikava ja 2023. aasta stabiilsusprogrammi läbi vaadanud. Määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 6 alusel antud nõukogu soovitused kajastuvad allpool esitatud soovituses 1. Soovituses 1 osutatud poliitikameetmed aitavad kõrvaldada valitsemissektori suure võla, tagasihoidliku konkurentsivõime ja tootlikkuse väikese kasvuga seotud haavatavusi. Soovitused 2 ja 3 aitavad täita soovitust 1. Soovituses 1 osutatud poliitikameetmed aitavad kõrvaldada tasakaalustamatust ja rakendada euroala käsitlevat soovitust kooskõlas põhjendusega 39,

SOOVITAB Prantsusmaal võtta 2023. ja 2024. aastal järgmisi meetmeid.

1. Kaotada kehtivad energiatoetusmeetmed 2023. aasta lõpuks ja kasutada sellest tulenevat kokkuhoidu valitsemissektori eelarvepuudujäägi vähendamiseks. Kui energiahindade uue tõusu tõttu on vaja toetusmeetmeid, tagada, et need on suunatud

[27] Vastavalt nõukogu määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 5 lõikele 2 ja artikli 9 lõikele 2.

haavatavate kodumajapidamiste ja ettevõtete kaitsmisele, on eelarve seisukohast vastuvõetava maksumusega ning säilitavad stiimulid energiasäästuks.

Tagada konservatiivne eelarvepoliitika, eelkõige piirates riiklikult rahastatavate esmaste netokulude nominaalset kasvu 2024. aastal 2,3 %ni.

Säilitada riiklikult rahastatavad avaliku sektori investeeringud ning tagada taaste- ja vastupidavusrahastu toetuste ja muude ELi vahendite tulemuslik kasutuselevõtt, eelkõige rohe- ja digipöörde edendamiseks.

Jätkata pärast 2024. aastat keskpika perioodi eelarvestrateegia rakendamist, mis hõlmab järkjärgulist ja kestlikku konsolideerimist koos investeeringute ja reformidega, mis soodustavad hoogsamat kestlikku majanduskasvu, et saavutada keskpikas perspektiivis usaldusväärne eelarvepositsioon.

Parandada veelgi raamtingimusi investeeringute ja innovatsiooni hõlbustamiseks.

2. Jätkata oma taaste- ja vastupidavuskava järjepidevat rakendamist ning viia kiiresti lõpule töö selle *addendum*i, sealhulgas REPowerEU peatüki kallal, eesmärgiga alustada kiiresti selle rakendamist. Jätkata ühtekuuluvuspoliitika programmide kiiret rakendamist täielikus vastastikuses täiendavuses ja koostoimes taaste- ja vastupidavuskavaga.

3. Tegeleda oskuste nappuse probleemiga, ennekõike pakkudes täiendavaid võimalusi töökohapõhiseks õppeks ja suurendades põhioskusi omavate isikute määra. Viia vahendid ja meetodid vastavusse ebasoodsas olukorras olevate õpilaste ja koolide vajadustega, et muuta haridus- ja koolitussüsteem õiglasemaks ja kaasavamaks. Parandada õpetajate töötingimusi ning nende esmast ja täienduskoolitust.

4. Vähendada üldist sõltuvust fossiilkütustest. Kiirendada taastuvate energiaallikate kasutuselevõttu, keskendudes ennekõike tuule-, päikese- ja maapõueenergia allikatele ning biogaasile, muu hulgas väikesemahulise taastuvenergiatootmise ning ühise omatarbeks toodetud energia tarbimise propageerimisega, ning propageerida sellega seotud salvestamistehnoloogia lahendusi, suurendades avaliku sektori investeeringuid erainvesteeringute lihtsustamise ja kitsaskohtade käsilevõtmisega. Uuendada täiendavalt elektrienergia ülekande- ja jaotusvõrke ning suurendada piiriüleseid elektrivõrkudevahelisi ühendusi. Täiustada veelgi poliitikaraamistikku, eesmärgiga stimuleerida hoonete põhjalikku renoveerimist ja küttesüsteemide CO_2 heite vähendamist, keskendudes eriliselt väikese sissetulekuga kodumajapidamistele ja kõige väiksema energiatõhususega hoonetele. Luua toetav regulatiivne keskkond eesmärgiga suurendada investeeringuid puhta tehnoloogia toomisse, muu hulgas lihtsustades ja kiirendades lubade andmist. Suurendada poliitilisi jõupingutusi rohepöördeks vajalike oskuste pakkumiseks ja omandamiseks.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja